

REFERATI IZ LITERATURE

PROCJENA TERAPIJSKOG UČINKA DINAMIČKIH I STATIČKIH VJEŽBI U BOLESNIKA S REUMATOIDNIM ARTRITISOM (RA) (Dynamic versus static training in patients with rheumatoid arthritis). Autori su ispitivali mišićnu funkciju donjih ekstremiteta u 67 bolesnika s klasičnim ili sigurnim reumatoidnim artritisom nakon standardnih vježbi. Bolesnici su bili podijeljeni u četiri različite grupe prema tipu vježbi (statičke ili dinamičke) i prema učestalosti vježbi (12 ili 4 treninga kroz šestotjedni period) pod nadzorom fizioterapeuta. Uporedo s tim vježbama bolesnici su provodili vježbe i kod kuće (statičke ili dinamičke) i nastavili su ih izvoditi nakon šestotjednog perioda još daljnja 3 mjeseca.

U grupi bolesnika koji su vježbali kroz šestotjedni vremenski period nađeno je značajno poboljšanje mišićne funkcije koja se odnosila na mišićnu snagu, izdržljivost, zasićenost kisikom i funkcionalnu sposobnost u bolesnika koji su izvodili dinamičke u odnosu na statičke vježbe. Nalazi nakon tromjesečnog perioda praćenja bili su slični. Učinak dinamičkih programa nije se značajnije promijenio u odnosu na broj vježbi.

Autori zaključuju da se dinamičkim programom postiže značajno veći fizički kapacitet nego statičkim vježbama u bolesnika s RA. (Ek Dahl, C. i sur. Scand J Rheumatol., 19:17-26, 1990.)

A. Jelčić

SUBSKAPULARNI KONFLIKT - PRIKAZ BOLESNIKA (Le conflit sous-scapulaire - A propos d'un cas). Autori opisuju bolesnika s osteohondromom skapule. Klinički bol se javila u području desne lopatice, ramena i desne nadlaktice nakon traume. Kretanje u ramenu bile su limitirane i bolne. Prilikom gibanja ramena bolesnik je navodio "škripanje" između lopatica i rebara. Klasični radiološki nalaz bio je uredan. Na radiološkim snimkama toraksa (a-p i profil) nađena je koštana izraslina na prednjoj strani lopatice što je potvrđeno i scintigrafijom. Tri mjeseca nakon operativnog zahvata kojim je odstranjen tumor bolesnika nije imao nikakvih smetnji, a kretanje u ramenu bile su slobodne.

Autori napominju da u ovakvim situacijama prođe dosta vremena do postavljanja dijagnoze i podsjećaju da u bolesnika s navedenom simptomatologijom pored ostalih uzroka bola u ramenu treba misliti i na osteohondrom skapule. (Auvvert-Colin, L. i sur. Rev Rhum, 57 (2):139-141, 1990).

A. Jelčić

TERAPIJA ANTIINFLAMATORNIM LIJEKOVIMA KOJI UBLAŽUJU TOK BOLESTI (Disease-modifying anti-rheumatic drug therapy) Autori su ispitivali cijenu koštanja medikamentozne terapije preparatima soli zlata, penicilamina ili klorokvina kao i njen odnos prema ukupnoj cijeni koštanja liječenja. Bolesnici su prema cijeni koštanja bili podijeljeni u tri terapijske grupe koje su međusobno bile komparibilne prema broju, spolu i trajanju bolesti. Nađena je značajna razlika u cijeni terapije koja se odnosila na sva tri lijeka. Liječenje parenteralnom primjenom soli zlata bilo je najskuplje t.j. 2,2 puta skuplje u odnosu na klorokvin i 1,4 puta skuplje od penicilamina. Cijena koštanja antireumatskih lijekova predatavlja mali dio od ukupne cijene liječenja (4,4-15,4%).

Autori navode da potreba takvih bolesnika za čestim pregledima odnosno kontrolama čini najveći dio ukupne cijene liječenja tih bolesnika. (Borg, G. i sur. Scand J Rheumatol., 19:115-121, 1990:)

A. Jelčić